

Derk Jan Eppink: Dankzij Trump verandert alles op het wereldtoneel. Behalve onze klompendiplomatatie

Door [Derk Jan Eppink](#) - 3 december 2024

Geplaatst in [Canada](#) - [Donald Trump](#) - [Mexico](#) - [Midden-Oosten](#) - [Verenigde Staten](#)

Donald Trump wordt pas over anderhalve maand beëdigd, maar op het politieke toneel nemen alle spelers posities in, of verschuiven ze. Het Witte Huis is een rusthuis voor zittend president Joe Biden en van vicepresident Kamala Harris is niets meer vernomen, behalve dat ze een gat van miljoenen nalaat in een verkiezingskas van circa één miljard dollar. Voor de wereld is dat niet interessant. Weg is weg. Wat telt, is wie komt.

Mar-a-Lago, Trumps buitenverblijf in Florida, is intussen uitgegroeid tot een nieuw regeringscentrum, met feestjes op gezette tijden. Trump regeert intussen met schoten voor de boeg, de maatregelen die hij op 'Day One' wil uitvaardigen. Hij wacht op de beëdiging van 20 januari, maar schopt de bal alvast het veld in. Zoals invoerheffingen op producten uit Mexico en Canada, de twee buurlanden waarmee de VS een vrijhandelsakkoord heeft: USMCA, de voormalige NAFTA. Trump gebruikt invoerheffingen als drukmiddel, ook op andere terreinen dan handel, zoals migratie.

De agenda is gezet

Tijdens de regering van president Biden kwamen circa 10 tot 12 miljoen migranten illegaal de VS binnen via de zuidgrens. Ze werden vervolgens naar grote steden vervoerd, zoals New York. Daar ontstonden onhoudbare toestanden. Onder Trump wordt de muur afgebouwd en Mexico moet de toestroom van migranten, de 'caravans', stoppen. Zo niet, importtarieven van 25 procent. Het voornemen was nog niet aangekondigd of de Mexicaanse president Claudia Sheinbaum belde met Mar-a-Lago. Volgens Trump zal Mexico de grens sluiten; volgens Sheinbaum was die uitleg te abrupt

Derk Jan Eppink: Dankzij Trump verandert alles op het wereldtoneel. Behalve onze klompendiplomatie

maar neemt Mexico wel maatregelen. De agenda is gezet.

Met Canada van hetzelfde laken een pak, al was de irritatie van Trump groter. Canada had onder premier Justin Trudeau de visumplicht voor Mexicanen opgeheven waardoor een 'noordelijke route' ontstond voor mensen om vanuit Mexico naar Canada te reizen en zo naar de VS. De aankondiging van een invoerheffing leidde tot een schok bij Trudeau. Hij heeft volgend jaar verkiezingen en zijn populariteit is tanende. Trudeau reisde zelfs naar Mar-a-Lago om de verhoudingen met Trump te verbeteren en invoerheffingen te vermijden. Dat kost Canadese banen.

Het boterde nooit tussen de twee. Trump wees erop dat de moeder van Trudeau een groot fan was van Fidel Castro, regelmatig Castro bezocht en Justin mogelijk hun zoon is. 'Kijk naar zijn haar'. Trudeau stapte maar over die opmerkingen heen; het vermijden van invoerheffingen was van groter belang.

Ook indirect wordt het komende presidentschap van Trump voelbaar. In Oekraïne deed president Zelensky een opmerkelijke uitspraak. Hij zei bereid te zijn de door Rusland bezette gebieden op te geven, als Oekraïne lid van de NAVO wordt. Of dat de 'deal' wordt staat zeker niet vast, maar Zelensky bereidt zich voor op onderhandelingen waarin Amerika een hoofdrol vervult. Rusland loopt ook tegen beperkingen op en doet zelfs een beroep op steun van Noord-Korea dat 10.000 militairen levert. Voor Moskou schuiven de panelen echter ook, want een ander front leeft op: Syrië.

In het Midden-Oosten zijn de machtsverhoudingen verschoven door het optreden van Israël en de houding die Trump zal innemen. Hij staat volledig achter de Israëlische premier Benjamin Netanyahu die door Biden nog geregeld op de vingers werd getikt. Onder Republikeinen is de steun voor Israël vrijwel onbeperkt. Voor hen is Israël 'wij in het Midden-Oosten'. Trump verplaatste in zijn eerste termijn de Amerikaanse ambassade van Tel Aviv naar Jeruzalem. De tegenstanders van Israël zijn gewaarschuwd.

Zweep uit de kast

Israël kampte met drie opponenten tegelijk: Iran, de architect van terreur, met als uitvoerders Hezbollah en Hamas. Israël heeft alle drie flink verzwakt; Hezbollah en Hamas zijn praktisch onthoofd door de uitschakeling van veel topfiguren. De leider van Hamas, Ismail Haniyeh, werd zelfs door Israël opgeblazen in de Iraanse hoofdstad Teheran. Een enorme afgang voor de ayatollahs. Bovendien heeft Israël posities van Iran in Syrië danig verzwakt. De as Iran-het Syrië van president Assad-Hezbollah-Hamas lijkt op een gebombardeerd gebouw.

Dat heeft twee gevolgen. Iran ziet de komst van Trump als reden om de koers te verleggen. Biden probeerde aan te pappen met de ayatollahs, maar Trump haalt de zweep uit de kast met tal van sancties. Intussen begint Iran steun te zoeken in Europa om weer te praten over de 'nuclear deal'. De EU wil altijd praten, ook als het volstrekt zinloos is, om zichzelf als 'diplomatieke factor' op het schaakbord te zetten. De aangekondigde Iraanse 'vergeldingsacties' tegen Israël blijven uit, want Trump is in aankomst. Teheran vreest dat Israël bij Trump een gewaagde actie bepleit: het opblazen van nucleaire installaties in Iran. Die zijn verscholen diep onder de grond en voor een effectief

Derk Jan Eppink: Dankzij Trump verandert alles op het wereldtoneel. Behalve onze klompendiplomatatie

bombardement zijn Amerikaanse wapens nodig, plus het fiat van de president.

De verzwakking van de as Iran-Syrië (Assad)-Hezbollah-Hamas leidde tot een vacuüm in Syrië. In de politiek wordt een vacuüm doorgaans snel gevuld: zie daar de terreurgroep Tahrir al-Sham - opgericht in 2017 als bundeling van salafistische jihadi's - die een offensief lanceerde tegen het regeringsleger van president Assad ten noordwesten van de stad Aleppo. Tahrir al-Sham beheerst intussen Aleppo grotendeels en krijgt steun van Turkije dat tegelijk de Koerden bestrijdt, terwijl Assad rekt op Rusland. Kortom: de Syrische burgeroorlog laait weer op.

Voor Rusland is de aanwezigheid in Syrië meer dan symboolpolitiek want de haven Tartus is voor de Russische vloot een unicum: een Middellandse zeehaven. Het is formeel een gehuurde faciliteit voor de Russische marine, maar de facto een militaire basis en de enige buiten het gebied van de vroegere Sovjet-Unie. Zodra Tahrir al-Sham Aleppo heeft ingenomen, zou Tartus wel eens het volgende doel kunnen zijn.

Moskou heeft meer aan zijn hoofd dan Oekraïne. De bondgenoten Iran en het Syrië van Assad zitten in de knel, en Tartus komt in gevaar. De roebel zakt weg want er komen te weinig harde valuta het land in: China betaalt in 'yuan' en India in 'roepi'. En Trump treedt aan op 20 januari. Een heel lijstje.

Splendid isolation

De wereld heroriënteert zich. Het enige land dat zichzelf alvast in de voet schoot, was Nederland door als eerste op te merken Netanyahu te zullen arresteren, indien hij zich hier zou vertonen. Dit als gevolg van een uitspraak van het Internationaal Strafhof. Israël is in hoger beroep gegaan. De meeste bondgenoten van Nederland stelden zich voorzichtiger op. Het gidsland 'in splendid isolation' speelt geen enkele rol meer in het Midden-Oosten, als het dat al deed. Israël is kwaad en de VS zal de klompendiplomatatie weglachen want Nederland heeft de tekenen van de tijd niet begrepen.

Op **9 oktober** verscheen '**Rechtsomkeert**', het nieuwe boek van **Derk Jan Eppink**. Daarin schetst hij in heldere taal hoe zich in Europa, de Verenigde Staten en vooral Nederland een rechtse omwenteling voltrok. Het boek verscheen bij **Uitgeverij Blauwburgwal**, kost € **22,95** en kan [HIER](#) worden besteld. Informatie voor media en de boekhandel: info@blauwburgwal.nl

Wynia's Week verschijnt drie keer per week, **156 keer per jaar** met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk. Doet u weer mee, [ook in het nieuwe jaar 2025](#)? Hartelijk dank!